

Läkemedelsordination enligt Generellt direktiv för Hemsjukvård/SÄBO i RJH

Läkemedel som får ges utan särskild läkarordination. Enligt HSLF-FS 2017:37 får läkare ordinera läkemedel att administreras av sjuksköterska enligt generellt direktiv. Detta ska ske med stor restriktivitet och direktivet ska omprövas regelbundet. Läkemedlen får ges till en patient endast efter att en sjuksköterska gjort en behovsbedömning. Given dos och orsak/indikation/utvärdering registreras i journalen.

Läkemedel får i regel tillföras högst ett dygn utan läkarordination.

Indikation	Läkemedel, (substans), Beredningsform, Styrka/konc.	Dosering, Adm.sätt	Maxdos och antal tillfällen innan läkar-kontakt	Kontraindikation	Vårdpersonalinstruktion
Allergisk reaktion (svår), Anafylaxi	Adrenalin (adrenalin) Inj. vätska 1 mg/mL	0,3–0,5 mL i.m. Kan upprepas efter 5–10 minuter	Max 2 gånger		Ges intramuskulärt. Påbörja behandling samt larma! Kontakta läkare
	eller Adrenalinpenna* (olika typer/styrkor finns)	0,3 mg im			
Allergisk reaktion (svår), Anafylaxi	Betametason (betametason) Tabl 0,5 mg	>6 år: 10 tabl p.o. Barn <6 år: 6 tabl p.o.	Max 1 gång		Löses i vatten. Påbörja behandling samt larma! Kontakta läkare
Anafylaxi	Caredin (desloratadin) Tabl munsönderfallande 2,5 mg	4 tabl p.o	Max 1 gång		Påbörja behandling samt larma! Kontakta läkare
Anafylaxi	RingerAcetat	1000 ml iv	Max 1 gång		Påbörja behandling samt larma! Kontakta läkare
Allergisk reaktion Nässelutslag	Caredin (desloratadin) Tabl munsönderfallande 2,5 mg	2 tabl p.o.	1 gång/dygn i max 2 dygn		Vid misstanke om läkemedelsutlöst klåda skall läkare informeras.
Epileptiska kramper	Stesolid (diazepam) Rektallösn. 5 mg	10 mg p.r. (5 mg till äldre)	10 mg p.r. (10 mg till äldre) Max 1 gång	Sömnapné. Myastenia gravis. Svår leverinsufficiens. Svår respiratorisk insufficiens.	Påbörja behandling samt larma! Enbart vid kramper längre än 3 min eller vid återkommande anfall. Narkotikajournal.
Feber	Alvedon (paracetamol) Tabl/Supp 500mg	1–2 tabl p.o./p.r.	Max 3 g/dygn i max 2 dygn	Försiktighet vid nedsatt lever- och njurfunktion.	SSK får självständigt byta mellan beredningsformerna tablett/supp. OBS: samtidig annan paracetamol-behandling. Kontakta läkare om samtidig waranbehandling.
Förstoppning	Cilaxoral (natriumpikosulfat) Orala drp 7,5 mg/mL	10–20 drp p.o.	1 gång/dygn i max 3 dygn	Misstanke om ileus/"akutbuk". Tarmobstruktion. Tarmperforation. Dehydrering. Inflammatorisk tarmsjukdom.	Ges på kvällen.
Förstoppning	Laktulos (laktulos) Oral lösning 670 mg/mL	Startdos: 15–30 mL p.o. Undehållsdos: 10–20 mL p.o.	1 gång/dygn i max 3 dygn	ileus Galaktosemi	Ges lämpligen på morgonen.
Förstoppning	Laxiriva (kaliumklorid, makrogol, NaCl, Na-vätekarbonat) Pulver till oral lösn.	1–3 dospåsar p.o.	1 gång/dygn i max 3 dygn	Misstanke om ileus/"akutbuk". Tarmblödning/ inflammation. Tarmobstruktion.	OBS: Ej vid bukkirurgi utan ordination. 1–3 dospåsar enligt förväntat individuellt behandlingssvar. Varje dospåse löses upp i 125 mL vatten.
Förstoppning	Resulax (sorbitol) Rektallösn. 8,5 g	1 tub p.r.	2 gånger/dygn i max 1 dygn	Överkänslighet mot sorbitol.	Ges endast om faeces i rectum.
Förstoppning	Klyx (dokusat+sorbitol) Rektallösn. 1 mg/mL+250 mg/mL	1 tub=120 mL p.r.	2 gånger/dygn i max 1 dygn	Misstanke om ileus/"akutbuk". Tarmblödning/ inflammation. Tarmobstruktion. Buksmärta av oklar genes. Överkänslighet mot sorbitol.	Ges endast om faeces i rectum.

Halsbränna, sura uppstötningar, sveda i epigastriet	Pantoprazol (<i>pantoprazol</i>) Tabl 20 mg	1 tabl p.o.	1 gång/dygn i max 3 dygn		Sväljes hela. Ges minst en timme före måltid.
Hypoglykemi med allmänpåverkan	1. Glukos (<i>glukos</i>) Inj. vätska 300 mg/mL	Initiera med 10 mL långsamt i.v. Upprepas tills pat. vaknar.	30 mL Max 1 gång		B-glukos tas före injektion. Provsvar avvaktas ej. Ges långsamt intravenöst tills patienten vaknar. Kontakta läkare!
Hypoglykemi med allmänpåverkan	2. Glucagon (<i>glukagon</i>) Förf. spruta, 1 mg	1 mg=1 spruta i.m./s.c.	1 spruta Max 1 gång	Feokromocytom	B-glukos tas före injektion. Provsvar avvaktas ej. Kontakta läkare!
Influensa postexpositionsprofylax	eGFR >60ml/min	Tamiflu 75mg	1 x 1, p.o.	3 dygns behandling (Innan dess bör läkare antingen ha satt ut profylax eller förskrivit recept på totalt 10 dagars profylax)	Generell ordination gäller enbart om det finns ett eGFR som är högst 6 månader gammalt Tamiflu bör ges med föda för att minska risken för illamående och kräkning. Behandling ska påbörjas så snart som möjligt efter symtomdebut (inom 48 timmar), ju tidigare påbörjad behandling, desto bättre effekt.
	eGFR >30-60 ml/min	Tamiflu 30mg	1 x 1, p.o.		
	eGFR >10-30 ml/min	Tamiflu 30mg	1 varannan dag, p.o.		
Influensa behandling	eGFR >60ml/min	Tamiflu 75mg	1 x 2, p.o.	3 dygns behandling (Innan dess bör läkare antingen ha satt ut behandling eller förskrivit recept på totalt 5 dagars behandling)	
	eGFR >30-60 ml/min	Tamiflu 30mg	1 x 2, p.o.		
	eGFR >10-30 ml/min	Tamiflu 30mg	1 x 1, p.o.		
Illamående	Ondansetron (<i>ondansetron</i>) Munsönderf. tabl 4 mg	1-2 tabl p.o.	Max 1 gång	Hypokalemi. Hypomagnesemi. Försiktighet vid QT-tidsför längning, hjärtsvikt och vid förstoppning.	OBS: serotonergt syndrom kan uppstå vid samtidig behandling med antidepressiva läkemedel
Kateter – stopp, grumlig urin, hematuri	Natriumklorid Spolvätska 120ml	60-100 ml			Handelsvara, generell ordination behövs egentligen inte
Katetersättning (KAD), kvinna Lokalbedövning	Xylocain (<i>lidokain</i>) Gel 2%	10 g i uretra	1 tub/spruta å 10g per katetersättning	AV-block II-III.	1 tub å 10g till kvinnor. Enligt Vårdhandboken. Får upprepas vid ny katetersättning.
Katetersättning (KAD), man Lokalbedövning	Xylocain (<i>lidokain</i>) Gel 2%	Minst 20 g i uretra	Minst 2 tuber/ sprutor å 10g per katetersättning	AV-block II-III.	Minst 2 tuber å 10g till män. Enligt Vårdhandboken. Får upprepas vid ny katetersättning.
Kärlkramp	Nitrolingual (<i>glyceryltrinitrat</i>) Sublingualspray 0,4mg/dos	1 sprayning under tungan	x3 (5 min intervall)	Misstänkt förhöjt intrakraniellt tryck (t.ex. hjärnblödning eller skallskada). Ej vid samtidig behandling med Viagra och liknande läkemedel.	Ges vid tidigare känd kärlkramp och glyceryltrinitrat-medicinering. Försiktighet vid lågt blodtryck. Om besvaren ej viker efter tre doser - kontakta ambulans eller läkare!
Misstänkt lungödem	Furix (<i>furosemid</i>) Inj. vätska 10 mg/mL	40 mg (4 mL) i.v.	Max 1 gång	Anuri. Svår toxisk njurskada. Svår hypokalemi/hyponatremi. Hypovolemi. Hypotension.	Kontakta läkare!
Smärta (lätt till måttlig)	Alvedon (<i>paracetamol</i>) Tabl/Supp 500mg	1-2 tabl p.o./p.r.	Max 3 g/dygn i max 2 dygn	Försiktighet vid nedsatt lever- och njurfunktion.	SSK får självständigt byta mellan beredningsformerna tablett/supp. OBS: samtidig annan paracetamol-behandling. Kontakta läkare om samtidig waranbehandling.
Sömnbesvär (tillfälliga)	Imovane (<i>zopiklon</i>) Tabl 5 mg	1 tabl p.o. tn	1 gång/dygn i max 2 dygn på raken	Sömnnapné. Respiratorisk insufficiens. Myastenia gravis. Försiktighet vid nedsatt lever- och njurfunktion.	OBS: ge ej sömnmedicin och lugnande samma kväll. Beakta ökad fallrisk. Narkotikajournal.
Ångest eller oro (tillfällig)	Oxascand (<i>oxazepam</i>) Tabl 5 mg	1-2 tabl p.o.	Max 1 dygn	Respiratorisk insufficiens. Sänkt medvetande. Missbruk. Sömnnapné.	OBS: Lågdos till äldre >65. Ge ej sömnmedicin och lugnande samma kväll. Beakta ökad fallrisk. Narkotikajournal.